

BROD NIKOLA TESLA BEOGRAD

Branko Kresojević +381 (0)63 217909
branko.kresojevic@gmail.com

Vlada Kresojević +381 (0)63 242096
vladakres@gmail.com

Plovidba brodom NIKOLA TESLA ... tamo gde je DUNAV najlepši!
Nizvodno Dunavom od Beograda do Tekije 2. dana i 2. noći

PLAN PLOVIDBE :

Isplovljavanje iz Beograda sa Savskog pristaništa (ispod Kalemegdana), oko 09.00h. welcome drink (tradicionalni Srpski doček : rakija, pogača i so), plovidba nizvodno Dunavom - prolazeći usput pored : ušća reke Tamiš sa stogodišnjim svetionicima, Pančeva (pored luke i rafinerije nafte), i arheološkog nalazišta Vinča.

VINČA, na desnoj obali Dunava, 11km nizvodno od Beograda. Jedan od najvećih praistorijskih lokaliteta u Evropi. Superiorna praistorijska naselja i starosrpska nekropola (10-13. v.). Privredno i kulturno središte i lokalitet ove razvijene neolitske (vinčanske) kulture je oko 4500-3200. godina obuhvatala teritoriju centralnog Balkana i deo Panonske nizije - po teritoriji, po veličini naselja, te umetničkom dometu, nije imala premca u tadašnjoj Evropi. Čuvane su antropomorfone i zoomorfone terakote - svedočanstva o razvijenoj religiji, keramičke posude visokog kvaliteta. Ovde su pronađene brojne alatke, nakit od školjki, svedočanstva početka metalurgije. Neki istraživači smatraju da znaci sačuvani na vinčanskoj keramici predstavljaju najstarije pismo.

Nastavak plovidbe pored Smederava : SMEDEREVO na Dunavu, sa velikom moćnom tvrđavom, čiji pad 1459 god. kada su je Turci zauzeli, označava definitivni kraj srpske srednjovekovne države. Smederevsku tvrđavu sagradio je početkom 15.v. poslednji veliki srpski srednjovekovni vladar despot Đurađ Branković, primoran da posle smrti Stefana Lazarevića Ugrihima preda Beograd, preneo je u Smederevo dvor i prestoinicu. Impozantna tvrđava trougaonog oblika na ušću Jezave u Dunav sa sve tri strane bila je žaštoćena vodom, a sastoji se od Malog i Velikog grada. Mali grad sa donžonom i 4.kule nalazi se u uglu Velikog grada, od kojeg je odvojen vodenim rovom; u njemu je bila rezidencija despota Đurađa. U Velikom gradu sa 19.kula danas je prostrani park, sa arheološkim ostacima mitropoljske crkve i drugih građevina.

U Smederevu je i Vila "ZLATNI BREG", poznatija kao letnjikovac dinastije Obrenović. Godine 1829. u vreme najveće slave i ugleda, knez Miloš, osnivač dinastije Obrenović, kupio je ovde imanje sa vinogradima od izvesnog Turčina Muhameda. Dvorski život ovde je ustanovljen za vreme kralja Milana i kraljice Natalije. U letnjikovcu je kraljevski par priređivao zabave i okupljao poznate umetnike i književnike. Dolazili su između ostalih i Milan Rakić, Laza Kostić, Milovan Glišić ... Po razvodu kraljevskog para, vila je pripala kraljici Nataliji, nakon čega je ona angažovala čuvenog dvorskog arhitektu, Jovana Ilkića (autor zdanja Narodne skupštine u Beogradu, hotela Moskva i Oficirskog doma - sadašnjeg Studentskog Kulturnog Centra), i načinila pojedine izmene u izgledu vile. Današnji izgled enterijera Vile čini postavka Istorijskog muzeja i Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu. Malo je sačuvano originalnih predmeta iz vremena Obrenovića. Mnoge njihove dragocenosti rasute su po celom svetu. Međutim, po postojećim predmetima vidi se da ovde nije bilo posebnog raskoša i luksuza već su tu više predmeti praktične primene. Oko vile se nalazi uređeni dvorski park sa jednim od najlepših pogleda na Dunav i Panonsku niziju.

Smederevo je nadaleko poznato i po uzgoju grožđa i proizvodnji vina, tako je i jedan od lidera vinske kulture Srbije. Postoji i anegdota da je i sam Drug Tito ploveći pored Smederava, pitao ađutante : šta ovde najbolje uspeva, GROŽĐE Druže Tito, aaa GVOŽĐE, pravimo ovde Željezaru, i tako nastade čuveni SARTID...

Nakon Smedereva, ručak na brodu uz plovidbu pored usća Morave u Dunav, zatim TE Kostolac u blizini čije je i Viminacijum, VIMINACIJUM (1-6.v.), Glavni grad rimske provincije Gornje Mazije, jedan od najznačajnijih legijskih logora na Dunavu i veliko trgovačko središte, na kopnenom putu koji je spojio evropske sa istočnim provincijama. Krajem 1.v. osnovan je na ovom mestu legijski logor, pored kojeg se razvilo civilno naselje površine 72ha. Gradski status (municipijum) stekao je u prvoj polovini 2.v. U 3.v. kada je dobio status kolonije rimskih građana, Viminacijum je kovao svoj bronzani novac. U naselju su otkrivene popločane ulice, trgovci, amfiteatar, terme, akvadukt... Na prostranim viminacijumskim nekropolama istraženo je više od 13.000 grobova, koji pružaju slike socijalne i etničke strukture grada, a podarili su neprocenjivu riznicu nalaza (nakita, keramičkih i staklenih posuda, ostatka tkanina...) - više od 30.000, od toga 700 u plemenitim metalima. Bogatiji građani bili su sahranjivani u sarkofazima, memorijalnim građevinama, te grobnicama oslikanim freskama (4.v.)

Sledi prolazak pored tvrđave Ram : Tvrđava RAM nalazi se na desnoj obali Dunava. Legenda kaže da je Romulov mlađi brat Rem posle jedne svađe sa bratom krenuo sa svojom ženom Leticijom pored Dunava da sebi traži novi dom. Tako se zaustavio na prelepom brežuljku i zasenjem njegovom lepotom, rešio je da tu sebi sagradi novi dom. U izvorima se prvi put spominje 1128.god. kada su u njegovoj blizini Vizantijci pobedili Mađare. Nekoliko km uzvodno od antičkog vizantijskog utvrđenja 1483.god. podignuta je nova tvrđava po nalogu Bajazita II. Bila je važno uporište turske odbrabene linije prema Ugarskoj. Osnova utvrđenja je pravougaona, sa 5.kula . Kule su raspoređene u uglovima, 3. na istočnom i 2. na zapadnom bedemu. Kroz glavnu kulu - Donžon kula se ulazilo u tvrđavu. Oko same tvrđave nalazio se nizak bedem i široki suvi rov. Ispod tvrđave, u steni, nalazi se uklesana rimska tabla. U neposrednoj blizini je i jedan od očuvanih karavansaraja, a nešto niže naziru se i temelji turskog amama.

Nakon toga plovidba do Srebrnog jezera : SREBRNO JEZERO, jedno je od najpoznatijih i najlepših izletišta u Srbiji , površine od 4,5km², najveće širine 0,3km i dužine 14km. U popodnevnim satima (kada bi i trebali da pristanemo na jezero), kada sunce počinje da zalazi iza Karpata, mnoštvo sunčevih zraka čini da jezero ima srebrni odsjaj. Po tome je i dobilo ime Srebrno, a kaže se : Tamo gde Dunav srebrom sjaji...

Vreme za odmor, večeru (preporuka Restoran Brka na samoj obali jezera sa specijalitetima od ribe i mesa), noćenje u Hotelu, Vili po dogovoru.

Isplovljavanje sa Srebrnog jezera, nakon doručka u hotelu oko 08.00h, plovimo pored malog grada-luke u Rumuniji - Moldova Veche, welcome back drink (dok plovimo pored drevnog grada Golubca - rakija iz tog grada na Dunavu).

GOLUBAC, 4km od istoimenog mesta. Utvrđeni grad (14.v.) od izuzetnog strateškog značaja, na samom ulaska u Đerdapsku klisuru. Ova najlepša dunavska tvrđava sagrađena je u vreme primene hladnog oružja, sa 9. visokih četvorougaoih kula spojenih ozupčenih bedemima koji se spuštaju sa terasastih stena ka reci. Kasnije je prilagožena odbrani od vatrenog oružja, a u Tursko doba (1480.) dodata joj je poligonalna topovska kula, uz sam Dunav. Interesantna je i legenda o poreklu imena; naime, jednom je na dvoru živela prelepa princeza Golubana, koja je odbila ljubav turskog paše, te je zbog toga bila prikovana na stenu BABA KAJ (zvaničan ulazak kroz Iron Gate - Gvozdena vrata-Đerdapska klisura) da umre, uz pašine povike : "Babo-pokaj se", stena dobi ime Baba kaj, a grad po Golubani - Golubac. Grad je teškim lancem povezan sa stenom Baba kaj, tako da je u potpunosti kontrolisan i drumski i rečni saobraćaj kroz Đerdap.

Početak plovidbe kroz Đerdapsku klisuru - Nacionalni park Đerdap : ĐERDAPSKA KLISURA, najstarija, najduža i najveća klisura probojnica u Evropi, čine je 4 manje klisure i 3 kotline koje se naizmenično smenjuju u dužini od gotovo 100km, najlepša među manjim klisurama je Veliki kazan i na ovom delu toka moćni Dunav je uklešten između strmih, često vertikalnih litica uzdignutih i do nekoliko stotina metara iznad reke, ovde je Dunav najdublji (dubina od 105m izmerena u jednom od džinovskih lonaca, jedna je od najvećih rečnih dubina na svetu), malo ispred u samom Golubcu širina Dunava je 6km, a u samom Kazanu najuži svega 150m. NACIONALNI PARK ĐERDAP je jedan od najznačajnijih refugijuma drevne flore i faune Evrope, bogatstvo flore preko 1100 biljnih vrsta uslovalo je i bogatu vegetaciju, pre svega šumsku, predstavlja stanište preko 150 vrsta ptica a fauna sisara je raznovrsna i brojna, jedno je od najznačajnijih arheoloških nalazišta u Evropi, ne treba zaboraviti da je u Đerdapskoj klisuri otkriveno i najstarije praistorijsko naselje (Lepenski vir), kao i da je sačuvan najveći broj rimskih spomenika. Borba Dunava da se kroz stene odlije put Crnog mora, morala je trajati vekovima. Zato se smatra da je ova klisura park prirode sa najdužom geološkom istorijom na kontinentu. Značajan kao remek-delo prirode, ali i arheološki muzej pod vedrim nebom, prostire se na površini od 63.680ha. To je najveće zaštićeno područje u Evropi i na preliminarnom spisku za svetsku prirodnu baštinu pod zaštitom UNESCO. Na izlasku iz tesnaca, Dunav umoran i opušten pravi meandar u obliku glave konja, vidljiv i prepoznatljiv iz svemirskih visina. O Nacionalnom parku Đerdap ne može se govoriti bez oduševljenja, koliko god puta plovili ovim rezervatom osećaj zbog svega ovoga je ne objašnjiv, ali kao da je uvek prvi put. Đerdap još i zovu: ZELENA OAZA DUNAVA, sigurno najlepši predeo Dunava na njegovom plovnom putu od 2800km.

Nastavak plovidbe kroz ovaj impozantan park dovodi nas do ispod Lepenskog vira : LEPENSKI VIR, na obali Dunava. Praistorijsko nalazište (6700-4500 p.n.e.) na čarobnom mestu, jedno od najznačajnijih areholoških otkrića u svetu. Višeslojno naselje ribara i lovaca i značajan regionalni sakralni centar. Čuveno po klesanim dunavskim oblucima, posebno ribolikim figurama koje predstavljaju najstariju monumentalnu skulpturu u Evropi. Osnove staništa (u okviru zarubljenog kružnog isečka) i njihove proporcije svedoče o zapanjujućim matematičkim znanjima. Na Lepenskom viru su pronađene majstorski izrađene alatke i raznovrstan nakit. Kulturi Lepenskog vira (oko 6700-5500) pripadao je niz praistorijskih naselja u Đerdapu, najčešće pored velikih virova gde je lovljena riba. Saznanje da je 7000 god. p.n.e. ovde pravi uređen grad bacilo je sasvim drugo svetlo na dotadašnje naučne pretpostavke o praistoriji. Prvi stanovnici ne samo da nisu nastanjivali pećine, već su poznavali i komplikovane sisteme graditeljstva, kao i pravila urbanistike, veoma slična onima koja se poštuju i danas. U krečnjačke podove ugrađivali su čvršći kamen oblutak, i uz njega učvršćivali kamene skulpture. Sa sigurnošću se može tvrditi da su skulpture igrale značajnu ulogu u religioznim obredima, ali je možda još dirljivija njihova umetnička vrednost.

Tu spuštamo sidro, i čamcem se prevozimo do obale, od koje uz malo avanturističko penjanje od 15ak minuta odlazi se u muzej, u kojem se zadržava oko jedan sat.

Nakon povratka na brod, serviramo ručak - ribu izvadjenu iz Dunava prethodno večer ili to jutro, ploveći pored Donjeg Milanovca : DONJI MILANOVAC, moderno uređeno naselje sa prostranim gradskim parkom i šetalištem duž obale Dunava, sa prelepim pogledom, na Djerdapsku klisuru, kada se popne na obližnji brežuljak .

Uz ručak je i poslednja etapa ove naše plovidbe. Na kojoj prolazimo pored Trajanove table : TABULA TRAIANA, Prvi koji su se odvažili na izgradnju puta kroz Đerdapsku klisuru bili su Rimljani. Put kroz đerdapski kraj trebalo je da obezbedi mirniju i sigurniju plovidbu neukroćenom rekam, ali i da olakša rat protiv Dakije. Od mnogobrojnih spomenika koji su iza Rimljana ostali na Đerdapu, u blizini Hajdučke Vodenice najznačajnija je Tabula Traiana, uklesana u stenu još daleke 100.god. n.e. Predstavlja svedočanstvo o izgradnji puta Via Traiana kao nastojanja rimskog cara Trajana, jednog od najuspešnijih rimskih careva, da proširi svoje teritorije na levu obalu Dunava. Pretpostavlja se da je prvobitno bila postavljena na visini od metar i po, iznad puta koji je išao uz samu obalu Dunava. Baš ovde na najtežoj deonici, car Trajan ostavio je svoj znak: obaveštenje za sve putnike koji će u narednim vekovima ovuda proći. Iako se danas od šest redova teksta očuvana samo tri, pretpostavlja se da je celokupni natpis glasio: "Imperator Cezar, Božanskog Nerve sin, Nerva, Trajan, Avgust Germanik, Vrhovni sveštenik, zastupnik naroda po četvrti put, savladavši planinsko i dunavsko stenje, sagradi ovaj put".

I na levoj obali Dunava, u blizini Malog Kazana i rumunskog grada Oršava, tačno preko puta Trajanove table, pogledom nas prati Decebal, poslednji kralj Dakije uklesan u stenu: DECEBAL, je bio poslednji kralj Dačana koji je vladao od 87. do 106. god. n.e. Uspeo je da posle bezmalo veka nesloge ujedini dačanska plemena i uspešno, duže vreme, odoleva rimskoj ekspanziji. Sva upornost nije bila dovoljna da se zaustavi nadmoćna vojska cara Trajana koja je u dva navrata ušla u Dakiju. Decabelovim samoubistvom nestala je samostalnost Dačana, a njihova je zemlja postala rimska provincija. Pravo ime Decebala bilo je Diurpaneus, ali je posle pobeda protiv Rimljana u ratovima 84. do 75. god. n.e. nazvan Decebalus, što pretpostavlja se, znači Snaga Dačana. Statua ovog kralja, urezana u kamen sa svojih 40m najveća je skulptura u steni u Evropi. Čuveni Kip Slobode viši je od Decebala za svega 6m, dok je ova kamena glava u Đerdapu 8m viša nego Hristova statua u Rio de Žaneiru. Oko mu je dugo 4,3m, dužina nosa 7m a širina je 4m. Ovu jedinstvenu skulpturu punih 10. god. stvaralo je 12. ljudi - poređenja radi, američki Mount Rašmor valjan je 14. god. i na stvaranju likova 4. američka predednika radilo je preko 300. vajara penjača. Radovi su trajali od 1994. do 2004. god.

Plovidba se završava u Tekiji, varošici 13km od Hidroelektrane Đerdap I, zbog koje i silazimo sa broda, jer prelaz preko iste traje i po nekoliko sati na prevodnici. U Kladovo gde je noćenje u luksuznom hotelu na obali Dunava, idemo organizovanim minibusevima od strane hotela. Usput prolazeći pored : HE ĐERDAP I, jednog od najvećih poduhvata Titove zemlje, danas pored osnovne uloge proizvodnje električne energije , reguliše sistemom prevodnica saobraćaj Dunavom, predstavlja granični prelaz i povezuje Srbiju sa Rumunijom. Na turističkoj karti Kladova predstavlja svojevrsnu atrakciju za turističke posete i obilaske; UTVRĐENJA DIANA, sagrađena kao kastrum (vojni logor) početkom 2.v. ali vidljivi ostaci potiču iz pozne antike i iz vremena vizantijskog cara Justinijana; i TRAJANOVOG MOSTA, sagrađen početkom 2.v. u okviru priprema za pohod na Dakiju. To je najduži most u rimskoj imperiji (1134m), delo čuvenog arhitekta Apolodora iz Damaska, autora Trajanovog foruma u Rimu. Gornja drvena konstrukcija počivala je na 20 stubova. Jedan stubac može se videti na obali, dok se ostaci ostalih nalaze u koritu Dunava. Trajanov most je podignut na kraju puta kroz klisuru, tamo gde je Dunav najuži.

Kladovo, slobodno vreme, večera - individualno (možemo i mi da org.), noćenje u hotelu po dogovoru.

Ujutro nakon doručka uz organizovan prevoz autobusom povratak za Beograd, uz mogućnost stajanja u mesta koja smo prošli a nismo stajali : Trajanov Most, Utvrđenje Diana, HE Đerdap I, Donji Milanovac, Golubac, Ram, Viminacijum, Smederevo, Vinča. Na povratku mogućnost i angažovanje vodiča. Preporuka za ručak je u logoru Viminacijum - čuveni Rimski ručak.

Kapetan Vlada Kresojević

Satnica plovidbe :

1. Dan

oko 09.00 Polazak iz Beograda

09.00 - 13.00 Beograd - Smederevo

13.00 - 18.00-18.30 Smederevo - Srebrno jezero

2. Dan

oko 08.00 Polazak sa Srebrnog jezera

08.00 - 13.00 Srebrno jezero - Lepenski Vir

13.00 - 14.30 Lepenski Vir

14.30 - 18.30-19.00 Lepenski Vir - Tekija